

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben hátszó hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és
éves utáni napok kivételével.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.A szerkesztőség kizárólag visszadási
vagy megőrzési nem vállal.Előzetesek és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, nov. 8.

Kongresszus után.

A meglepő szépen sikerült kath. nagygyűlés véget ért; a vele kapcsolatosan tartott különféle irodalmi, társadalmi, közgazdasági és hitbuzgalmi egyesületek kongresszusainak tárgyalásai befejeztettek; az ünnepségek lezajlottak s a három-négy ezernyi sokaság, mely ez alkalomból a fővárosban összesereglett, haza utazott folytatni otthon a csendes munkát.

Kétségkívül felemelő hatással volt e nagygyűlés mindenkiére, a ki részt vett azon, sőt azokra is, a kik figyelemmel, érdeklődéssel olvasták a lapokból annak részleteit, tárgyalásait.

Azok a szép beszédek nem hangzottak el hatás nélkül. Prohászka Ottokár ritka képzeltségű filozof-elméjének tüneményeszerű megnyilatkozása, Wolafka püspöknek klasszikus szónoklata, Zichy Nándor grófnak hitvallói lelkülete és Zichy János grófnak meggyőző argumentálása ellenállhatatlan erővel hat a fogékony lélekre s hatása alól még az ellenfél sem vonhatja ki magát.

Nagy vonzerőt gyakorol továbbá a résztvevőkre a példa, mit másoktól lát. A lelkesedés valósággal elragadja az embereket. Az a leirhatatlanul impozáns körmenet, melyet a papok százai s a hívők ezrei rendeztek az Oltáriszentséggel a fővárosnak zajos forgalomhoz szokott utcáin, még azokra is mély hatást gyakorolt, a kik csak távolról szemléltek azt. És az ilyen hatás kitörülhetetlen a lélek-

ből. Évek múlva is élénken ujul meg annak emléke.

Már ez is kétségtelenül nagy eredmény, egymagában érdemes arra, hogy érte évről-évre megtartsák a nagygyűléseket.

A mostani nagygyűlésnek van egy másik eredménye is. A szövetség, mely idáig a kath. köröket összefűzte, ki lett terjesztve az összes kath. egyletekre s ezzel a katolikusok társadalmi szervezése új és állandó alapot nyert.

És ez még nagyobb eredmény, a mit fokoz az a szerencsés körülmény, hogy a mostani nagygyűlés olyan tapintatosan volt rendezve, hogy abból minden pártpolitika ki volt zárva s ez által elérték azt, hogy a kongresszuson részt vett az egész püspöki kar élén Schlauch bíborokkal, részt vett a főuraknak az a része is, mely még néhány hét előtt kemény harczot vívott a néppárttal, pl. Eszterházy Mihály herceg, Cziráky Béla, Apponyi Géza grófok, — résztvettek magas állású állami tisztviselők, szabadelvű párti képviselők stb. — csak éppen a kormányférfiak hiányoztak onnét.

Ez utóbbira vonatkozólag azonban el kell ismerni annyit, hogy ezuttal nem volt a kongresszus kitéve annak — a mi Bánffy idejében megtörtént, — hogy a királyhoz intézett üdvözlő sürgönyére akkor érkezett meg a válasz, a mikor már szétoszlott a kongresszus, vagy olyan száraz volt annak a hangja, a mi nem volt alkalmas lelkesedést kelteni a kongresszuson.

Még nagyobb lenne a kongresszusok eredménye, ha a végrehajtó bizottság

mind végre is hajtaná a hozott üdvös határozatokat. Most ugyan egy lépéssel ezen a téren is előbb vagyunk, mert most legalább van egy végrehajtó bizottság, a mely törődik, fáradozik a határozatok végrehajtásán. De sajnos, ez a bizottság nem rendelkezik elég hatalommal és alkalmas eszközzel arra, hogy végre is hajtsa a határozatokat. Erre igazán alkalmas csak olyan testület volna, amely magasabb helyen is érvényt tudna szerezni a kongresszus határozatainak.

Erre azonban legalább is addig kell még várunk, míg — autonomiánk lesz. Amig ezt kitudjuk vivni, addig kétszerezsen fontos szerep és feladat jut a kath. kongresszusoknak.

A kath. egyletek szövetsége, illetőleg a kongresszus határozatából létesítendő központi kath. iroda tartsa kötelességének évről-évre kezébe venni a kath. kongresszusok rendezését. Mi, a kik részt vettünk az első országos kath. nagygyűlés óta ugyszólván mindegyiken s láttuk, észleltük annak erősítő, felemelő, nem egyszer átalakító hatását, nyugodt lélekkel mondhatjuk, hogy igenis érdemes rendezni, tartani ilyen kongresszusokat és azt hisszük, hogy a ki csak egyszer is jelen volt ilyen nagygyűlésen, nem sajnálja érte az áldozatot és fáradságot.

És legjobban fogja tanusítani a kongresszusok hatását és eredményes voltát az a csendes, zajtalan, de gyümölcsöző munka, a mely a kongresszus után megindul a perifériákon, az ország legtávolabbi zugában is a különféle és immár

A „TISZÁNTÚL” TARCZÁJA.

Bor mellett.

Irtá: Kincs István.

Magyar ember könnyen megharagszik lakodalom után, de lakodalom előtt, mikor a legényt leányt szívesen adják, hogy akkor kapjon valakivel hajba, azt a bolondságot föl kell inni a mestergerendára.

Pedig Sárvarott az is megtörtént.

Soós Gábor elment a komájához megkérni Böske kezét az ő tulajdon derék fia számára. Az alku hamar megvolt következett az áldomás. Annál pedig Soós Gábor mint jafféle jó borokhoz szokott köteles mesterember határozottan kikötötte magának, hogy a legdrágábbik borából adjon a komája.

Az rudnak állott, hozott a legdrágábbik borából, hanem hát nem vala köszönet benne. Olyan volt az a bor, hogy az ecsetfábrica valóságos méz még ahoz képest. Mintha csoroslák futottak volna le a torkán s arra Soós Gábor annyira földühödött, hogy egy gazembernek ide, másikkal oda nevezte az ő drágálatos komáját, szóval úgy össze veszték az öröm szülők, hogy folt se vállott a házasságból. Mert ki látott a mai világban kérő embert így fölcusfolni!

A köteles legalább így mesélte el a dolgot pohár mellett Gergőnek, a csényei kis uraságnak, kinek ma épen megjött a bolondja s belekezdett Soós Gábor segedelmével egy álló heti mulatásba.

A különbség kettejük között csak az volt, hogy Gergő a legdrágább bort itta, a köteles pedig nem engedett az ordináriból. Azt mondta, fogadása tartja a másiktól nem inni.

És ez a dolog Gergő uramnak semmihozzan nem tetszett. Biztatta, székálta, kérte, könyörgött a csökönyös embernek, de az úgy nem mozdult, mint megveszekedett gőzsina.

Gergő pedig csak azért sem akart engedni. A mibe eddig belefogott, az még mindig sikerült s ő most egy komisz kötelessel ne bírna?

Elizent Izsó Józsihoz, a köteles haragos komájához. Megízente neki, hogy jöjjen, de hamar. Ha a lova csikóznék, akkor is hagyja ott, mert olyan sürgős a dolog.

Időközben pedig Soóst piszkálta.

— És mit csinálnak a gyerekek most?

— Mit? Bánom is én akármit csinálnak!

— vetette oda a köteles — az én Janesim nehezen törődik bele a legényéletbe, az igaz, hanem hát megmondtam neki, leverem a lábát, ha feléje megy annak a háznak. És engem ismernek odahaza: én nem beszélek hiába.

— Hát Böske?

— Üssön bele a kő. Más ember gyereke: sem ingem, se gatyám.

— De remélem csak utána volt ő is Janesinak? — fartatta Gergő a kötelest.

— Utána-e? Majd a hideg kirázza utána most is.

— No és neked, Gazi, nincsen szived?

— Füttyölök rá. Engem ne bánston senki, ne tegyen lóvá senki, meg ne röhögjön senki, mert . . . mert . . .

— No mert? . . .

— Mert darabokra tépem, — végezte be dühösen a köteles, kinek kezdett már a bor fejébe szállani.

Abban a pillanatban megnyílt az ajtó s belépett rajta Izsó Józsi.

Soha rosszabbkor! Soós Gábor annyira föna volt már az emeleten, hogy ha most ez a két ember össze nem verekszik, akkor csuda történik a világon.

Pedig megtörtént ez a csuda is.

Soós Gábor jól tudta, annyi még maradt vissza a sütnivalójából, hogy ha ő most szól, akkor a menydörgős menkö még a legolesőbb szava, pedig a hol dörög, onnan az istennyila sincsen messze. Azért hát türtőzte magát. A pohárát húzigálta az asztalon mindössze s úgy látszik ügyet sem vetett arra, mi történik körülötte.

tisztességes nagy számban létező és virágzó kath. egyletekben.

Fel tehát a munkára!

Szekelymentő akció.

Széles alapon, nagy arányokban indította meg az E. K. E. a szekelymentő akciót, melynek első felvonása az a *székely kongresszus* lesz, melyet az egyesület a nyáron a Székelyföld valamely alkalmas pontján rendez. Ennek a kongresszusnak előkészítése nem az ismert csapásokon, hanem egészen gyakorlati irányban halad, s pedig úgy, hogy a kongresszus után az egyes határozatok megvalósításához azonnal hozzá lehessen fogni. A fölkerült egyes előadók nem az íróasztal mellett készítik el előadói javaslatukat, hanem az E. K. E. anyagi segítségével szétmeonek a Székelyföldön és a helyszínen tanulmányozzák a bajt és határozati javaslatukat így állapítják meg. Ezeknek végrehajtását aztán az egyes kulturális és közgazdasági egyesületekre bizzák, melyek eljárásuk eredményéről az évenként ismétlődő kongresszusokon számolnának be. Az előadói javaslatok, ha időközben elkészülnek, röpiratok alakjában is megjelennek, hogy mintegy előkészítsék a közvéleményt az egyes kérdésekről és a szakszerű bírálatnak is anyagot szolgáltatassanak. Elsőnek jelenik meg a napokban Hoffmann Géza bányagazgató tanulmánya a »Székelyföld bányászatról«, azután következni fog Barabás Endre tanár munkája, mely »A nemzetiségi bankok elterjedése a Székelyföldön és az eddig folyósított jelzálog kölcsönök összege« címet viseli. Mika Ottokár »A székely kérdés lokális megoldásának módjairól« fog értekezni stb. Hasonlóképp tanulmányozzák a székely kérdés egyes részeit más felkért neves előadók is.

Örvendetes tényként említi a jelentés, hogy a kongresszusi költségekre az E. K. E. védője, József Ágost kir. herceg 200 koronát küldött és e nemes példán buzdulva, egyéb adományokból is befolyt 2000 korona.

Az olasz király pétervári utja elmarad.

A dolognak mélyrehatóbb okai vannak. A berlini udvarnak ugyanis sehogysen tetszett az a jó viszony, mely legutóbb Olaszország és

Oroszország között fenállott és nem annyira egy francia-olasz-orosz szövetségtől tartott, mint inkább attól, hogy az olasz és orosz politika közeledni fog egymáshoz a távol Keleten Németország kárára. Ennélfogva a német császár mindenképpen ellenezte az olasz királynak látogatását Pétervárról. Heléna olasz királyné is megemlékezik a német császárnak ellenzéséről egy levélben, melyet nővérének, Milica nagyhercegnőnek írt. A királyné sajnálatát fejezi ki, hogy nem ölelheti át nővérét a Néva partján. A királyi párnak az eredetileg megállapított terv szerint Racconigiből kellett volna Pétervárra utaznia, azonban a király hirtelen lemondott az utról és a királynéval Capodimontéba utazott.

Francia-török konfliktus.

Franciaország keleti akciója nap-nap után egy fokkal komolyabbá válik. Meglepetés és talány, ki ellen fordul s mi a voltaképpeni célja?

Egyik angol lap azt gyanítja, hogy Franciaország Oroszországnak a dolgát végzi. A császár vágyik Lesbosz-szigetére, hogy flottájának legyen állandó állomása a török vizeken. Franciaország abnormis követelését a szultán nem képes rögtön teljesíteni. Halasztást nem remélhet, mikor még az orosz nagykövet is azt tanácsolja, hogy Franciaország követelését rögtön teljesítse.

Ehhez nagy summa pénz kell. Ki fogja kölcsönözni? Oroszország! Zálogul megtartja Lesbosz-szigetét, a melyet Franciaország neki át fog engedni, a mint követelése rendezve lesz.

Igy aztán Oroszország egyszerű üzleti uton pompás flotta-állomáshoz jutna és kezébe kapná a Dardanellák kulcsát.

Ebben a pozícióban természetesen ura lenne az egész keleti helyzetnek. A fővesztes nem a szultán, hanem elsősorban Anglia volna, a melynek cyprusi hatalmi előnyét nemcsak paralizálná, hanem teljesen értéktelenné tenné. De ha Oroszország és Franciaország összejátsszanak, a Dardanellákkal kezükben okvetlenül Európa többi hatalmainak keleti érdekeit is érzékenyen sőt elviselhetetlenül sértenék.

Nem egészen valószínű tehát, hogy a pétervári és párisi kormány ma még ily merész

politikai szédelésre vállalkoznának. Avagy az érdekeltebb hatalmakkal már történtek volna előzetes megbeszélések, talán megállapodtak is? Jól értesültség hírében álló organumok azt állítják, hogy Oroszországon kívül a francia kormány egyik hatalmat sem értesítette az előzetesen tervezett flotta-demonstrációról.

Ha ez igaz, akkor az egész kevésbé Törökország, mint Anglia s a hármasszövetség ellen intézett szándékos provokációnak tűnnek. Komolyá teszi Franciaország váratlan akcióját, hogy Caillard admirális hajóin kívül újabb hajórajok elindítása áll küszöbön, sőt Toulon körül több ezer szárazföldi katonaság is áll készenlétben, hogy minden pillanatban hajóra szállhasson.

A helyzet tehát fölöttébb válságos, mert a francia akciónak már jelenlegi előkészületei is olyanok, a melyek a Keleten érdekelt többi hatalmakra nézve nem tekinthetők közömbösöknek.

A legelső tiltakozó jegyzék egyik vagy másik hatalom részéről európai bonyodalommal mérgesítheti a dolgot. Párisi lapok igyekeznek ugyan politikai élet venni az egész akciónak azzal a híreszteléssel, hogy a többi hatalmak közül többen már hozzájárulásukat kinyilatkoztatták.

Konstantinápoly, nov. 7. A francia-hajóraj Mitiléné elé érkezésének híre nagy megdöbbenést idézett elő a portán és a Jildiz-palotában, mert ott azt hitték, hogy a hajóraj fele uton visszafordult. Azt hiszik, hogy a hajóraj megszállja a szigetet. Azoknak az iskoláknak és intézeteknek a száma, amelyeknek elismerését Franciaország követeli, körülbelül 600.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) uytva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

November 10. Szigligeti társaság felolvasó ülése a kir. kath. jogakadémián.

November 10. Arczképleleplezés a Csarnokban d. u. 3 órakor.

November 11. A négyelet gyűlése.

November 12. Városi közgyűlés d. u. 3 órakor.

November 19. Az Erzsébet leányárvaház zászlószentelési ünnepélye.

Ott pedig az történt, hogy Gergő letelepítte Izsót a köteles mellé. Kicsit nehezen ment, Izsó erősen húzódozott, de mikor Gergő olyan határozottan lépett föl, hogy teljes életében szó kevés, de annyira se méltatja, ha nem teszi meg a kedvét, akkor kénytelen kellelten megadta magát.

Leült, hanem a félszemével mindig a kötelest leste, ha netalán eszébe jutna a komisznak, hogy azt az asztalon álló félig teli literest a fejével összeházasítsa.

De Soós Gábor azt meg nem cselekedte, inkább fordított a székén egyet s így félig meddig a hátát mutatta esküdt ellenségének.

Darabig néma csönd uralkodott a felek között. Gergő vette föl a szót:

— Komisz a világ! — morfondirozott úgy féligmeddig magában.

— Már bizony — hagyta rá Izsó.

— Komiszak az emberek — folytatta Gergő.

— Már bizony — vetette oda gunyosan a köteles.

— S átkozott komisz a bor.

Arra már egyik se mert szólni semmit, csak loppal vetettek pillantást egymásra, mintha mind a ketten attól féltek volna, hogy no most . . . mindjárt elszabadul valami.

Hanem Gergő ur hamarosan folytatta:

— Mondd csak, Józsi, hogy mint van az,

hogy a te pinczédben éppen a legdrágábbik bor a legkomiszabb. Hány forintos is az a bor?

— Nyolczvan pengős — volt a kellelten válasz Izsó részéről. A kötelesnek az üstöke meg már emelkedni kezdett, a hogy a bika háta emelkedik, mikor vörös posztót mutatnak neki.

— Nem mondanád meg, hogyan lehet az? — kérte sokat mondó tekintettel Gergő az ő szomszédját, mintha csak tisztatni akarta volna, hogy rajta, no, hazudjék valami nagyot. A köteles közel ül hozzája, meghallja, és, és a milyen bolond, még el is találja hinni.

Hanem hát Izsó Józsi nyugodtan felelt. Arczán csöpp nyoma se volt a zavarnak, meglátszott az egész formán, hogy szin igazság a mit mond.

— Bizony, bizony — kezdte nagyot sóhajtván — elég baj az énnekem, hogy olyan drága borom is van a pinczémben. De hát veszekedjem az Uristennel? Tehetek én róla, hogy öt éve az egész szőlőmet elverte a jég-esővel? Száz akót vártam s kettő termett mindössze, pedig ha száz hatvan pöngömbe nincsen, akkor soha ne legyen garas a zsebbe.

— Ah! hát azért nyolczvan pöngős! — kiáltott föl hangos habotával Gergő ur — bravó! kitűnő! . . . és abból kínálta meg a komáját.

— Maga kívánta — felelt megadással Izsó — s az igaz tréfa azt hittem komák között csak megjárja.

— Hát mért nem mondtad ezt előbb; te számár! — ugrott föl dühösen Soós Gábor.

— Kérdezted talán tőlem? — volt a szemrehányó válasz — s ha mondtam volna is, engednél szóhoz jutni?

A köteles toporzékolni kezdett, hanem Gergő ur megelőzte. Akkorát lármázott, hogy tularsogta volna a legszenvédélyesebb kifakadást:

— Most már igyunk egyet! Fogjátok a poharat! Így ni, én töltök. Pinczér, félre az ordinárral! No lesz, vagy sem?

Nehezen lett, hanem meglelt. Akármilyen keservesen, a három pohár mégis összebb került. S mikor az a finom nedű végigszántott a haragos emberek torkán, mintha lemosta volna minden nehezeltés porát onnan, utána már nem a harag rekedt kitérésével hanem az engesztelődés kedves hangján szólalt meg a köteles:

— No komám, beszélj te is, mikor tartjuk meg a lakodalmat?

Hiába csak úgy van minálunk, bor mellett veszünk össze, bor mellett békülünk.

Li-Hung-Csang.

Li-Hung-Csangról többször megírták, hogy a világ leggazdagabb embere. Gazdagabb volt, mint Carnegie, Barnato Rock-feller és az amerikai nábobok. 1898-ban 2 és fél milliárd frankra becsülték vagyonát és mondták, hogy naponként egy negyed millióval szaporodik. Ha ezek a fantasztikus számok nem felelnek is meg a valóságnak, annyi tény, hogy Li-Hung-Csangnak óriási jövedelme volt, mert mint alkirály ugyyszólván földbérlője volt a rábizott tartományoknak, a mennyiben szabadon rendelkezhetett ama fölség fölött, a mely az udvari adók beszolgáltatása után a bevételéből fennmarad. Azonkívül bérlője volt a zalogházi monopóliumnak körülbelül 20 százalékos minimális kamat megengedése mellett.

Ő volt Kína legnagyobb rizstermelője, azonkívül megszámlálhatatlan milliói voltak amerikai vasuti papirokban, jelzalog levelekben és sok milliója hevert az angol bankokban. Honfitársainál az elhunyt államférfiu filozófus hírében állt és nagybecsülték elmés aforizmái és mondásai miatt.

Európai és amerikai útjában is bizonyosságát szolgáltatva ily tehetségének. Kedves aforizmája volt: Tőlünk telhetőleg ki kell használnunk az idegen ördögöket, de ne engedjük, hogy ők használjanak ki bennünket. Az asszonyok tekintetében ez volt az elve: A virágos ösvények rövidek — nem messze jut el rajtuk az ember.

New-Yorkban meglátogatta Strong polgármestert és beszélgetés közben azt kérdezte tőle, hogy miért nem vett részt a polgárháborúban.

Strong azt válaszolta, hogy neki a családját kellett gondoskodnia, tehát otthon maradt, mert testvére a harctéren volt. Ah értem, jegyezte meg Li-Hung-Csang. Őn kitűnő katona volt a béke idején és jó polgár a háborúban.

Angolországban úgy jellemezte Salisbury és Gladstone: Salisbury keveset beszél és sokat gondol és Gladstone sokat beszél és keveset gondol. Németországban egyszer azt kérdezték tőle, vajjon megállják-e a versenyt a német nők a kínai asszonyokkal. Arról bizony nem szabad ítéletet mondanom, szölt Li-Hung-Csang, egy oldalpillantást vetve egy jelen volt főrangú hölgy mélyen kivágott ruhájára. Nálunk fele annyit sem lát az ember az asszonyból, mint itt.

Li-Hung-Csang utolsó percei.

Peking, nov. 8. Li-Hung-Csang utolsó perceiről még a következőket jelentik: Li-Hung-Csang kedd óta eszméletlen állapotban volt, de utolsó éjjel megint magához tért, valami táplálékot vett és úgy látszik, megismerte rokonait. Az idegen orvosok visszavonultak és kijelentették, hogy a beteg életbenmaradásához nincs remény. A kínai orvos ott maradt Li-Hung-Csang mellett. Mikor az idegen orvosok reggel hallották, hogy kínai orvosokat hívtak Li-Hung-Csanghoz, kijelentették, hogy a beteget nem kezelik tovább, ha a kínai orvosokat el nem bocsátják. Mialatt ezen a kérdésen vitakoztak, a beteg meghalt. Li-Hung-Csang holttestét abba a koporsóba tették, a melyet Li-Hung-Csang annak idején világútjában magával vitt. A holttestet vasárnap ünnepesen ravatalra teszik, mire a kínai hivatalnokok elfeliliroznak a holttest előtt. Az idegen követeknek később meghatározandó napon fogják megengedni a holttest megtekintését. Li-Hung-Csangot szülőföldjén fogják el-

temetni. A temetés napja még nincs megállapítva. Li-Hung-Csang halála hírére táviratilag közölték az udvarral, a honnan rendeletet várnak, a mely Li-Hung-Csangot holt után bizonyos tiszteletbeli címekkel ruházza fel. Valószínűleg marquisvá fogják kinevezni és ez a cím legidősebb fiára is át fog szállani. Az idegen követek Li-Hung-Csang elhunytának hírére részvétüket fejezték ki. (M. T. I.)

Tisza Kálmán nagybeteg.

Nagy megdöbbenést keltett mindenfelé a hír, hogy Tisza Kálmánt, az ősz politikust váratlanul, hirtelen nagy betegség döntötte ágyba.

Az egész főváros megmozdult e hirre, annál is inkább, mert riasztó hírek keltek szárnyra, melyek az ősz államférfi állapotát egyenesen veszélyesnek mondták. Szerencsére a hirből egyelőre csak annyi igaz, hogy Tisza Kálmánál fejlődő tüdőlob első jelei láthatók s gondos ápolás esetén nagyobb komplikációk talán kizárhatók.

Még tegnapelőtt este mutatkoztak a baj tünetei. Vacsora alatt hatalmas fájdalmi jelentkeztek s a gyorsan előhívott orvosok, Janny és Korányi egyetemi tanárok ágyba fektették. Megállapították, hogy kezdődő tüdőlobról van szó. Tisza Kálmán fájdalmas oldalszúrásokról panaszkodott s köpetéből tüdővérömleny beálltára lehet következtetni. Már napok óta gyöngélkedett, de semmiféle tanács sem tudta ágyba kényszeríteni mindaddig, míg fájdalmi nem jelentkeztek.

Legújabb távirataink a következők:

Budapest, nov. 8. (Saj. tud. távir.)

Tisza az éjt nyugodtan, de álmatlanul töltötte. Egész éjjel hiába próbálta szemét lehűnyni, került az álom. Ma délelőtt orvosai, Janny és Korányi három izben meglátogatták; utoljára fél kettőkor voltak nála, a mikor is konstátálták, hogy állapotában némi javulás állott be. Állapotát azonban aggasztóvá teszi, hogy az agg politikus irtózik az ágytól s napközben orvosai tanácsa ellenére felöltözve a divánon fekszik.

Tisza Istvánt hazahívták.

Budapest, nov. 8. (Saj. tud. távir.)

Tisza István gróf Zsukon, Erdélyben időzik. Minthogy atyja állapota hirtelen rosszra fordult, ma táviratoztak érte Zsukra. Holnap reggelre várják érkezését.

Látogatások.

Budapest, nov. 8. (Saj. tud. távir.)

A délelőtt folyamán a fővárosi előkelőségek egész sora tudakozódott Tisza Kálmán hogyléte felől. Személyesen megjelentek lakásán Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter, Hegedüs Loránt, Fabiny Teofil, Csávossy Béla országgyűlési képviselők. Névjegyeiket adták le Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács Béla, Hegedüs Sándor miniszterek, Apponyi Albert gróf stb.

UJDONSAGOK.

* **Személyi hir.** Szunyogh Péter alispán Kis-Marjába utazott.

* **Predikatum.** O Felsége dr. Nusszer Lajos munkácsi közokórházi főorvos és törvényes atódainak magyar nemességük épségben tartása mellett a »csatári« előnevet díjmentesen adományozta.

* **Visszaélések a vámoknál.** A város kárára a vámoknál elkövetett visszaélések ügyében még nem határozott a polgármester helyettese, mert az összes iratok még mindig a főispánnál vannak. Hir szerint Rímker Károly polgármester helyettes nem fog semmi olyan intézkedést tenni, hogy a visszaélésekkel gyanúsítottak közül valaki elveszítse az állását, hanem egyszerűen az egész ügyet átteszi a kir. törvényszék vizsgálóbíróóságához megtorlás végett. Egy pár nap múlva el lesz már döntve a fontos ügyben a kérdés.

* **Garázdálkodó jogászok.** Igy hónap elején, a mikor a szülőktől kapott gázsi még tart, nagyon jól esik az ifju embernek egy fél hónapi pihenést felélenkíteni egy fél hónapi zűléssel. Ilyenkor aztán, amíg van apró költség, ugy éjféltől visszhangzik az utcza, kesereg a fekete népség száraz fája, foly a hegy leve és vig nóta járja. Három joghallgató tegnap éjjel annyira jókedvvel igyekezett haza, a tulhangos nótázás a rend őrének nagyon bánthatta finom érzékeit és a botrányt rendező, lármával, zenezóval vonuló társaságot felszólitotta igazolás végett. — Ilyenkor azonban a rendőr nem nagyon imponálhat egy jókedvű jogásznak s a figyelmeztetést szólnak bocsátván, még hangosabban nyilatkozott meg a bor hatalmas ereje. Mily nagy volt azután a meglepetésük, midőn reggel a rendőrkapitányi hivatal előtti megjelenésre szólítottak fel. Csodálkoztak azon, hogy már az álom miatt is a rendőrségre kell menni — természetesen nem emlékezve a dologra s így álomnak tűnt fel az előttük. S még nagyobb volt meglepetésük, midőn mindannyiok ellen, csendháborítás miatt eljárást helyeztek folyamatba. Ez már nem álom! De a tegnapi muri mese volt, ugy-e?

* **A kedélyes betörő.** Tegnapi távirati rovatunkban megemlékeztünk arról a kedélyes alakzatról, a ki Aradon olyan keleti kényelemmel követett el egy óriási kárt okozott betörést. Tegnapi, mikor a szobát átvizsgálták, a földön hevert egy *sodrott cigarettából maradt vég*, ami azt mutatja, hogy a betörő ráért cigarettát sodorni is. A legérdekesebb azonban a betörő hátrahagyott levele, a melynek ez a szövege:

Nagyságos ur!

Amidőn ezen levelet kézhez kapja, akkor én már igen távol, ugy lehet Nagy-Törökországban leszek. Nem tudom, lesz-e áldás ezen a lopáson, de én azt hiszem, lesz. Bocsánatot kérek, hogy én ezt a lopást elkövettem, de kénytelen voltam e nagy munkát elvégezni. *Elszakadtam anarkista társaimtól*, a költségem elfogyott s csak így jutok el hozzájuk. *Kérem a jó Istent, sokszorosítsa meg önnek százszor, amit elvittem.*
Isten önnel: N. N.

A levelet elferdített irással, intelligens emberre valló, teljesen korrekt fogalmazással az asztalon fekvő »Mode Journal« mellékletének hátlapjára írta. Greén Nándor alkaptány mindent elkövetett, hogy a betörő nyomára jusson. Az ország összes hatóságaihoz táviratot küldött.

* **Tűz.** Igen könnyen végzetessé válhatott volna tegnap a hajnali időben a Schwartz testvérek fűszerüzletében ismeretlen okból kiütött tűz. A bolthelyiségben összehalmozott gyufa, thea és paprika égett el. Az utcán járó-kelők vették észre a tüzet s vették elejét, a tűzoltók segítségével az esetleges nagyobb szerencsétlenségnek.

* **Helynevek.** Az E. K. E.-nek alapszabályszerű egyik feladata, hogy az erdélyi helynevek rendezése czéljából a szükséges lépéseket tegye. Annak idején a helynevek magyarsága érdekében nagy küzdelme volt a nemzetiségekkel, míg végre törvényes uton szabályozták a kérdést. A törvény azonban nincs végrehajtva s ezért a helynevek tekintetében Erdélyben igen nagy a zűrzavar. Az egyesület összegyűjtötte a magyar helynevekre vonatkozó történelmi adatokat s ezek alapján óhajtja a régi magyar helyneveket jogaikba visszahelyezni.

* **Kimutatás a váموkról.** A belügyminiszter nagyobb figyelemben kívánja részesíteni a városok és községek által szedett különféle váموkat, körrendeletet bocsátott ki az irányban, hogy a különböző elnevezések alatt a városok által szedett váموkról és helypénzekről kimutatást és díjszabályzatot kötelesek küldeni. Nagyváradi város tanácsa már eleget tett a miniszter kívánságának.

* **Öngyilkosság a vőlegény öngyilkosságának 25-ik évfordulóján.** Bécsben tegnap délelőt Lobe Margit nevelőnő buskomorságban agyonlőtte magát. A nevelőnő pétervári születésű, 41 éves volt s már évek óta tartotta fenn magát óraadásból Bécsben. Ismerősei tudták, hogy titkos bú rágódik a szívében, de ő arról sohasem beszélt, vagy nagyon keveset. Csak az utóbbi időben tudták meg, hogy vőlegénye ez előtt 25 évvel agyonlőtte magát. Tegnap, egykori vőlegénye öngyilkosságának 25-ik évfordulóján hasonló módon vált meg az élettől. Lobe kisasszony egy ismert nevű színész leánya volt, ki most Drezda közelében teljes visszavonultságban él. Lobe Laube alatt kezdte pályáját Bécsben, később Boroszlóban az ismert Lobe-színházat alapította és utóbb a drezdai udvari színház igazgatója lett.

* **A királyné gyilkosa.** Regis K. francia orvos ez év tavaszán Ladame genfi egyetemi tanárral együtt engedélyt kapott arra, hogy meglátogathassa a börtönben Lucchenit. E látogatáson tett megfigyeléseit a francia orvos a napokban tette közre a Journal de Médecine de Bordeaux-ban. Regis következőleg írja meg a látogatás eredményeit: Luccheni alacsony, zömök, borotvált arcú, előre álló állkapozájú ember. Mosolyogva lépett elénk, a sima olasz megszokott hajlongásaival és azt se kérdezve kik vagyunk és honnan jövünk, teljes négy óra hosszáig beszélgetett velünk. Csak kezdetben változott meg egy pillanatra az arca, midőn látta, hogy sűrűn jegyeztünk.

— Miért irkálnak annyit? — tudakolta nyersen.

— Ön, válaszoltam neki, azon panaszkodott, hogy mindig megmánsítják gondolatait és szavait. Ma másképp lesz. Beszéljen s én híven írok le mindent, amit mond.

Ezzel az elevenére tapintottam. Arca ismét felderült s attól fogva szívesen b beszélgetett. Bőbeszédű és hosszadalmas. Mindenről beszélt. Sorra kerültek származása, gyermekesége, utazásai, katonáskodása, politikai és társadalmi elméletei és nézetei, büntetének körülményei — s mikor erről szólt, hirtelen eljátszotta előttünk a gyilkosság végrehajtását — börtönbeli élete; úgy vettük észre, keveset törődik azzal a szörnyű jövőddel, hogy ő, a huszonnyolcz éves fiatal ember, örökre itt lesz eltemetve. De még van egy dolog, amelyről Luccheni nem szereti, ha kérdezzük; s ez az egészége. Ha olyas kérdést intéznek hozzá, a mely testi vagy lelki állapotát érdekli, vagy ha csak ő maga véli is, hogy a kérdés ilyen természetű: arca mogorvává lesz, s röviden és szárazon azt válaszolja, hogy sohasem volt beteg és most sem az. Csak nagy ügyvel-bajjal és cselhez folyamodva sikerült őt orvosilag megvizsgálnunk. Erzsébet királyné gyilkosa határozottan a királygyilkosok klasszikus típusához tartozik, de elméjében van valami furcsa és nem közönséges vonás Luccheni csupa tudnivalóság; mód nélkül szeret olvasni. Ejjel-

nappal olvasna, s mindent összezagyválva habzsol fel, amit eléje adnak. De említésre méltó, hogy az olvasottakat el is sajátítja s az a sok mindenféle, Homérotól Schopenhauerig, megragad és magától elrendeződik műveletlen elméjében; elannyira, hogy beszédébe meglepő készséggel és helyességgel tudja beleszőni a minden kor- és nemzetbeli írókat. Ez a lázas olvasmánykedvelés volt az oka legtöbb fegyelmi büntetésének s ez vitte őt arra is, hogy a börtön igazgatóját meg akarta gyilkolni. A genfi Evéché börtönében a raboknak joguk van hetenkint két könyvet kapni a könyvtárból ha dolgoznak s egyet, ha nem dolgoznak.

* **Aromániai székely gyermekek.** A székely kongresszussal kapcsolatosan fölmerült az az eszme, hogy miképen lehetne a Romániába kivándorolt és ott letelepedett székely családoknak legalább gyermekeit megmenteni a hazának. Az E. K. E. ezt a kérdést is kezébe vette és a hazai főiskolák nagy részével megegyezett abban, hogy az E. K. E. a romániai székely családok jómagaviseletű és tehetségesebb gyermekeit haza hozza és az egyes iskolákban elhelyezi. Az intézet aztán gondoskodik, hogy az ilyen ifjak az intézetben 8 éven keresztül ingyen tanítást, szállást, élelmet, tankönyvet s szóval teljes ellátást kapjanak.

Az első ilyen raj már bejött az országba és a nagy magyar Alföld iskoláiban tanulja az elfelejtett édes magyar szót. Az egyesület kintartással tovább folytatja ezt a mozgalmat, mert jól tudja, hogy a visszahozott és itt emberré nevelt gyermek később haza édesgeti szüleit és rokonait, de ha vissza megy is Romániába, mint magyarságában megedzett, művelt férfiú kerül oda, hogy a külföldön is becsületet szerezzen a magyar névnek. A mozgalom annyira kedvezően indult, hogy pár év múlva 100 ilyen kivándorolt székely fiú jön vissza az országba.

Mikor a munkától és nyomorúságtól elcsúszott egyik romániai székely apa fiát elkísérte Magyarországra és az E. K. E. képviselőjének átadta, zokogva a földre borult és a földet csókolgatva, áldotta az Istent, hogy magyarul már alig beszélő fiát hazahozhatta.

* **Razzia.** Hogy mennyi a csavargó ingyenélő városunkban, legjobban bizonyítják a minden héten egyszer-kétszer megtartott rendőri razziaik. Ötvenen-hatvanan kerülnek hurokra, eltolonczolják Debreczen felé őket, s visszajönnek Kolozsvár felől. A tegnap éjjel megtartott razzian is 33 gyanus külsejű egyén vitetett be a rendőrlaktanyába részint lezárás, részint tolonczolás végett.

* **Gyufaoidatot ivott.** Petes Erzszi csatári születésű és illetőségű 16 éves cseléd leány folyó hó 5-én gyufaoidatot ivott és súlyos égési sebekkel szállították a megyei kórházba, a hol két napi kínzó után meghalt. Tetteinek oka az, hogy a gazdája egy eltűnt arany mellű ellopásával gyanúsította, de a finom érzékű leány nem tudta elviselni a pusztá gyanúsítást sem s a szégyen elől a halálba menekült.

* **Parbaj egy vers miatt.** Legközelebb érdekes lakója lesz a szegedi államfogháznak. Egy debreczeni főgymnáziumi tanár és egy kereskedőség, akiket parbaj miatt ítéltek államfogházra a debreczeni törvényszék. Az év tavaszán nagy port vert föl Debreczenben az a parbaj, melyet dr. Gulyás István főgymnáziumi tanár és Lovass Zoltán ugyanodavaló kereskedőség vittek. A páros viaskodásra egy vers adott okot, a mit a kereskedőség írt és a mit a tanár megíralt. Ugy történt a dolog, hogy Lovass Zoltán debreczeni kereskedőség néhány társával tüntetést rendezett a színházban egyik színész ellen. Egyuttal verses megrovási kalandot szerkesztett a derék fiatal ember a kis színészről. A verset ki is nyo-

matták s azon a napon, a mikor a tüntetés a színházban megtörtént, a rossz verset osztogatták az emberek között. Másnap e y debreczeni lapban Gulyás István főgymnáziumi tanár kemény hangon elítélte a színházi tüntetést. A cikkben a tanár szólt a gunyversről is, hogy akkurát úgy rimlik, akárcsak rőffel mérték volna a verslábakat. Parbaj lett a dologból s a parbajban a tanár megvágta a kereskedőségét. Ezért fog aztán a tanár is, a segéd is öt-öt napot a szegedi államfogházban tölteni.

* **Vérengző olaszok.** A szlavoniai kőbányákban egész nyáron nagyszámu olasz munkás dolgozott, a kik most, hogy a hidegebb idő beállott, beszüntették a munkát, hogy haza menjenek hazájukba. Egy csapat ilyen olasz munkás érkezett tegnapelőtt Vukovárra, hogy az onnan éjfélkor elinduló vonattal elutazzon Eszék felé. A várakozási időt borzálással töltötték az olaszok, a kik este 9 órakor már alig tudtak a lábukon állani. A korcsmáros Stipics Antal, a zajongó olaszoknak, — a kik már egymás között is verekedni kezdtek — nem akart több bort adni s felszólította őket a távozásra. Az olaszok ekkor megtámadták a korcsmárost, székekkel leverték s azután a mi bort találtak a söntésben, azt kihordták az asztalra. A korcsmáros felesége e közben rendőrököt küldött s a közeli városházáról csakhamar ott termett két rendőr, a ki a verekedőket le akarta tartóztatni. Az olaszok azonban, a mint a rendőrök beléptek, körülfogták a két rendőrt s előbb a fegyvereiket elvették tőlük, azután pedig kegyetlenül összeszurkálták őket, hogy az egyik rendőr Bazaracz Milán rövid kínzó után meghalt, a másik pedig Gerticz Jován súlyosan sérülve menekült. E közben nagy néptömeg verődött össze. Az emberek behatoltak a korcsmába, hogy az olaszokat elfogják, ezek azonban törrel kezükben utat törtek maguknak s úgy menekültek az utcára, hol a csendőrök, a kiket az esetről értesítettek, elfogták őket. Az elfogott tizenkét olasz most a vukovári járásbíró-ság börtönében ül. Stipics korcsmáros a fején oly súlyos sérülést szenvedett, hogy aligha marad életben.

* **Lövöldözés a hozomány elmaradása miatt.** Schwarzkopf József csengeri lakos tegnapelőtt forgópisztolyal rálőtt a feleségére, azután pedig maga ellen fordította a fegyvert. Schwarzkopf József csendőrkaplár volt, de ott hagyta a csendőrséget, hogy feleségét vehesse Barcsay Lajos csengeri gazda Rózsika leányát. Schwarzkopf egy héttel ezelőtt feljött a fővárosba, hogy valami foglalkozást keressen. Foglalkozást nem talált, így hát visszautazott Csengerbe s megtartották az esküvőt. Az öregek azután fölpakolták az új párt, az öreg Barcsay kíséretnek melléjük adta az anyóst és utnak indította őket Budapestre. A szatmári állomásnál aztán a szerelmes férj kérdezte az anyósától:

— Mama! hozott-e ezer koronát?

— Biz én fiam, nem hoztam!

— Akkor mehetnek vissza azon az uton, amelyen jöttek! Isten velük!

A különös búcsuzás után a fiatal asszony, meg az anyja visszautaztak Csengerre. Barcsay Lajos időközben megtudta, hogy vejének se állása, se lakása nincs. Így aztán egészen természetes, hogy mikor néhány nap múlva Schwarzkopf megjelent Barcsaynál, hogy visszakönyörögje feleségét, hát kiadták az utját. Erre Schwarzkopf revolvért rántott és ráslőtte a feleségére, azután önmagát lölte agyon. A férj nyomban meghalt, a fiatal asszony, akinek mellén ütött sebet a golyó, szintén haldoklik.

* **Névmagyarosítás.** Kiskoru Schwartz Ignác álmosdi illetőségű ugyanottani lakos vezéréknevének »Sarkadi«-ra kért átváltoztatása, a folyó évi 118205. sz. b. ú.m. rendelettel megengedett.

Éva leányai.

Hogy merész a cím, azt rögtön állatom, hogy nem fogok róla tudni írni, azt is érzem. És mégis!

Hogy kinn sétálok este a korzón és látom az illatos, boás, fátalos, kaczagó és kipirult hölgyeket, ahelyett, hogy gyönyörködnek bennük, magam se tudom, olyan különös, szinte mondhatnám nőgyűlölő, tehát egészségtelen gondolatok támadnak bennem.

Üzöm, kergetem magamtól e gondolatokat, de miként a kőd, mely elfekszi estenden az egész várost, azonképen todul elémbe és foglalkoztatja gondolatomat a nő... a szép és bűnös nő.

Nem ilyen képek lebeghetnek annak szeméi előtt, ki a nőről ezt írta: Mikor virágokkal átfont keresztet látok, azt gondolom: ime a nő életének jelzőképe... a rózsákkal fedett kereszt.

És ezt olvasva, eszébe jut az embernek Schladererné, ki odanyomja férje kezébe a revolvert, hogy végezze magát ki. Ime a nő, kinek hivatása élni másokért, a mások boldogságában keresni a magát, ily közönyösen és egykedvűen teszi ezt. De fogadni mernék, egy eszike nyakát elválni nem lenne lelki bátorsága.

Ennél mindenestre többre becsülendő az az egyszerű paraszt asszony, ki biztatva, reménykedve kíséri urát Zsoldics Mihályt — utolsó útjára, az akasztófára. Hja, ő nem forgatta a böleselkedők könyvét, ismerete és tudása nem emelkedett ki a szürke hétköznapi-ságon. De nő volt, feleség, ki urának jóban rosszban holtáig részese volt. És az a Schladererné-faja a nőnemnek, van-e valami hasznára az emberiségnek?

Mondják azt is, hogy a nő életét és becsületét is kész feláldozni a férfiért, a férfi a nőért legfeljebb életét. Lehet. De nem a nőnek illő érzelmek hatása, hanem a romboló, semmi korlátot nem ismerő érzéki indulatok sulya alatt. Hisz most olvashattuk Donna Elvira esetét. A szerelem szava nála átkot és romlást idézett elő. Mert vannak nők, kik nem azért vonzák magukhoz a férfit, mert szeretik, hanem, hogy azt más nőnek át ne engedjék. — A szerelem nemcsak rövidlátó, de vak is. A szép Don Carlos leánya se láthatta, annál kevésbé tudhatta, hogy szertelen érzelmének ez lesz a vége: a mi kitér a rendből, az elpusztul. És így fog járni Gildeama kereskedő és tekintélyes városi polgár felesége is, ki a tulcseai török konzullal megszűkött, hátra hagyván öt gyermekét. De a férfi sorsa sem lesz jobb, ha végzeté ily nővel füzi össze. A nők szerelme több embert tett már tönkre, mint a gyűlöletük. A vakaság meg feledteté velük azt, hogy az ömlengés ma szilárd földet kíván a lába alá és a szerelemnek közgazdasági alapja van.

A világ kezdetétől fogva megfejthetetlen téma: a nő. Ismerni az asszonyt nem lehet. Sejteti, gondolni lehet csak, hogy tettének rugói a vak szenvedély korlátlan hullámai. A második feleség előzi az ősz férj oldalán a harmadik leányát és unokáját; a varrólány megtámadja és b rotvával vagdalja össze hűtlen kedvesét és a börtönből levelet ír neki, hogy boldogan halna meg, ha még egyszer meg tudná csókolni azokat az összevagdalt kezeket.

Csak úgy, a hogy a napihírek ilyen tartalmu cikkéből eszembe jutottak, említettem fel ez eseteket. És a hogy esténként sétálok a korzón és látom az illatos, kaczagó hölgyeket, jutnak eszembe ezek a gondolatok. Milyen a nő... a szép, a bűnös nő.

Írók! A verizmusnak és naturalizmusnak igazságra törekvő ifjú bajnokai van-e benne örömeik? Avagy azt hiszitek, hogy ezeknek elete kezdettől fogva erre volt praedesztinálva és azok a szabad, szertelenségbe csapongó gondolatok, miket munkáitokból olvastak, nem jobban fejlesztették, élesztették-e ezt a romboló tüzet?

Igazatok van. Nem csak ti, más is, a környezet, körülmények, véletlen esetek is idézhetnek elő ilyen dolgokat, melyeknek szomorú bűne a nő.

Tisztelet a tisztelni és szeretni való, hál' Istennek még többségben levő kivételnek! De

jól esik ezeknek elmondása. Hiszen nap, mint nap hallani az emberiség neveléséről eszméket és míg ezek fölött töpregenek felszínre kerülőek Schladererné és társai. És ha nem is lehetne ezt megakadályozni, de lehetne a jelenségeket ritkábbakká tenni és az által az emberiség célját előmozdítani. Még pedig igen könnyen:

— Az emberiség nevelését a nő nevelésével kell kezdeni. (He.)

EGYESÜLETEK.

A nőegylet választmányi ülése.

A »Biharmegyei és Nagyváradi Nőegylet« választmányi tagjait és védhölgyeit van szerencsém a folyó évi november hó 11-ik napján d. u. 4 órakor elnöknő lakásán tartandó választmányi ülésre meghívni.

Nagyvárad, 1901. évi november hó 8-ik napján. Osv. báró Gerliczy Félixné, elnöknő.

Uj egyesület a megyében. A mezőtelegdi gyár tisztviselői új együletet alakítottak, melynek alapszabálytervezetét most küldték fel az alispán útján a belügyminisztériumba meg erősítés végett.

ZENE ES MUVESZET.

Hangverseny. A nagyváradi izr. jótékony célú nőegylet hangversenye, mely a f. hó 10-én d. u. fél 5 órakor veszi kezdetét a »Fekete Sas« nagytermében, igen élvezetesnek ígérkezik és bizonyára nem marad csak az ígéretnél, mert az alábbi műsor és az azt betöltő szereplők kiváltsága a mellett bizonyít, hogy az élvezetek bősége lesz a hangverseny közönségének a csekély egy korona belépő-díj ellenében osztályrésze.

A hangverseny műsora a következő:

1. Népdalok, cigányzenekar kísérete mellett előadja: Székely Irén urhölgy.
2. Bál után, (magán jelenet) írta: Szécsi Ferencz, előadja: Szohner Olga urhölgy.
3. Couplette-k, előadja: Bérczi Gyula ur.
4. Nápolyi emlék, költemény, írta: Kiss József, előadja: Kacziány Viola urhölgy.
5. Népdalok, cigányzenekar kísérete mellett előadja: Székely Irén urhölgy.

IRODALOM.

Kincses Kalendárium.

A Kincses Kalendárium legújabb 1902 re szóló kötetének tartalomjegyzéke közel ezerháromszáz a könyvben található cikkeknek, közleménynek, hasznos és érdekes tudnivalónak sorolja fel a címét.

Kalendárium cím alatt soha és sehol se adhatott többet az olvasónak egy könyv sem, mint a mennyit ez ad.

Maga a naptári rész magyarázata, története is mintája a kalendáriumnak.

A naptári rész a különböző praktikus beosztások egész sora. Van benne örök naptár, az esztendőnek egybefoglalt és hónapok szerint tagolt kalendáriuma megjegyzésekkel, a polgári élet minden képzelhető vonatkozására kiterjedő figyelemzetésekkel, jegyzéklappokkal, rubrikákkal, házi és mezői, külső és belső tennivalókra vonatkozó időszzerű utmutatással, vásároknak, beiratásoknak, törvénykezési szüneteknek, minden felekezet ünnepeinek és csillagok járásának dátumaival. Közben elmés és tanulságos, gyönyörködtető és ismeretterjesztő megjegyzések: több, mint a mennyit a legrefináltabb igényekkel is egy kalendáriumtól kívánni lehet.

Ez azonban a Kincses Kalendáriumnak csak egyik része. A másik része, a mely az ismeretek terjesztését szolgálja legelső sorban, egy nagy jelességeért érdemel meg minden elismerést. Azért, mert példa rá: hogyan

kell komoly ismereteket úgy közölni, hogy az elsajátításuk kedves, kellemes és kívánatos élvezet legyen. Majdnem minden közleménye a legmagasabb színvonalu tudást szolgálja a közlés útján és mégis mind csupa könnyű, szórakoztató olvasmány. A hogy például a Kincses Kalendárium a számvetés tudományáról szól, képes népszerűvé tenni magát a magasabb matézist is és a hogy a zenetudomány elemeiről szól, beláttatja velünk, hogy nincsen elvont tudomány. Minden könnyű, ha értő ember megérthető nyelven beszél róla. Minden érdekes, a mi csakugyan érdekelhet bennünket, mert tudni jó és nagy gyönyörűség, ha kevesebb fáradsággal szereztük meg, mint a mennyit megér.

Van ebben a könyvben geografia és történet, kultúrtörténet, természetrajz, nyelván gótai almanak, gazdaságtudomány, ismertetése minden kellemes testedző és divatos sportnak, csillagászat, meteorológia és százzámra a különböző hasznos ismertetés. Kitérő a tizennégy oldalas kis magyar nyelvű, a Föld című cikk pompás geografia, gazdag és tömör. Nagyon érdekes cikkely A tenger ismerete. Egész képsor díszíti A pápák és a papság történelmét. Németország története bizonyára mindenkinek érdekel. Nagyon ügyes ötlet volt bemutatni irásban és képből Európa uralkodóinak trónját, koronáját és jogarát. Sok érdekes és magyarázó kép dícsíti A butorok történelmét, a melynek tömör ember lesz az olvasója. Külön fejezet szól Az emberi testről; a rengeteg élvezetes földolgozott és szemléltető rajzokkal illusztrált statisztikai adatot, összehasonlító és tanulságos kimutatást még egyszerűen felsorolni se lehet. Nagy becsű minden közleménynek, hogy az ismeretek mai állása, a haladás legújabb vívmányainak s a legmodernebb alakulásoknak, legkisebb eseményeknek figyelembe vételével értő ember és kiváló penna írta valamennyit.

Ez az ötszáz oldalas, tartalmában előkelő és páratlanul gazdag gyönyörűen kiállított és számtalan képpel díszes könyv kemény, színes borítékba kötve 2 korona, angol vászonba kötve 3 korona, francia szattyánbőr-kötésben 4 korona 40 fillér.

Az »Egyházi Közlöny« 45. száma a következő tartalommal jelent meg:

Vezércikk: Ecce Sacerdos magnus...! — Tárca: A tilalom. (Vége). — Egyházi értesítő. — Ki az árusokkal a templomból. — Hétről-hétre. — A zsidók és a magyarság. — A második országos katolikus nagygyűlés. — Két sor hatvan krajczár. — Aesopusi mese modern köntösben. — Lelkipásztor. — Kérdések és feleletek. — Irodalom. — Személyi hírek. — Memento. — Hírek. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

A megrendelések Budapest, VII. Szegényház-tér 8. sz. alá a szerkesztőségbe küldendők. Előfizetési ára 1 évre 10 kor.

TANUGY.

Szülők figyelmébe.

Az utóbbi időben az óvodaköteles gyermekek szülei a 3—5 éves kisdedek óvodáztatására kevés gondot fordítván, a rendőrkapitányi hivatal a következő felhívást bocsájtotta ki:

A nagyváradi állami kisdedóvoda felügyelő bizottsága tudomásomra juttatta, hogy a vonatkozó 1891. évi XV. t.-cz. s az ennek végrehajtása tárgyában kiadott Utasítás 4. §-a világos intézkedései daczára is a Nagyváradi, Uri-, Nagypereces-, Kispereces-, Kőfaragó-, Nagypárizs-, Szaniszló-, Sal Ferencz-, és Ujsortezán lakó szülők java része óvodaköteles 3—5 éves gyermekeiket nem járattja óvodába.

Felhívom ennél fogva az érdeklét szülőket, hogy óvodaköteles gyermekeiket a kispereces-utcai óvodába, illetőleg a más városrészekben lakó szülők a lakhelyükhöz legközelebb eső óvodába haladéktalanul és annál is inkább beirassák és járassák, mivel ellen esetben a vonatkozó és fent említett törvény értelmében pénzbírsággal fognak büntettetni. Nagyváradi, 1901. november hó 8-án. Gerő, rendőr-kapitány.

Igazságszolgáltatás.

Báró Wallburg a bíróság előtt.

Mialatt a laibachi törvényszék és a magyar igazságügyi kormány közt tárgyalások folynak báró Wallburg Ernőnek, néhai Ernő főherceg fiának kiadatása iránt, a bárónak tudvalevőleg egyéb kriminális ügyei is támadtak. Hozzátehetjük mindjárt, hogy nem olyanok, a melyek valami szigorú beszámítás alá esnének. A báró számos tagból álló családjával — hét gyermeke van — körülbelül két éve lakik Budapesten és nagy szegénységben él. Csak éppen fényesen berendezett lakást tartott, de jövedelme semmi sem volt.

Ily helyzetben lévén, adósságokat csinált és ebből tartotta fenn magát és családját. Hitelre pedig állítólag úgy tett szert, hogy Ernő főherceg fiának és örökösének mondva magát, azt mesélte mindenkinek, hogy az udvartól, melylyel egyezségi tárgyalásokat folytat, az elhalt főherceg hagyatékából nagyobb summát fog kapni.

Báró Wallburgot, hogy időközben elfogták, többen jelentették fel a hitelezői közül. E panaszok közül tárgyalta ma kettőt a büntető járás-bíróságnál *Bezerédy* bíró, hitelezési csalás miatt vonván a bárót feleletre. Az első feljelentő *Kintzly Gyula* fűszerkereskedő, a kinek a báró nyolczszáz koronával tartozik. Üzletébe eleinte fiákkeren járogatott a báró és készpénzzel fizetett, ám utóbb a vásárlások számlára történtek. Mikor Wallburg nem fizetett és *Kintzly* pörölte, sőt már árverelni is akarta a butorait, halasztást adott annak ellenében, hogy a báró az udvartól remélt pénz meséjével hitegette. De a tartozás kifizetése csak késett s a mikor a kereskedő újra árverelni akart volna, már nem tehette, mert a butorkereskedő igényelte a butorokat s a bíróság fel is oldotta azokat a zár alól. Így járt a másik feljelentő, *Schmidt Kálmán* pinczer is, akinek ma már csak tán 50 forint a követelése, miután a tartozása másik felét Wallburg, illetőleg a gondnoka, dr. *Pichler* képviselő annak idején kifizette.

A tárgyalás déli 12 óra után kezdődött. Báró Wallburgot a fogházból vezették elő. Jól megtermett, szakállas és erős bajszu marczona alak. Testét nyárias, világos felöltő fedi. Mint volt katonatiszt a német nyelvet jobban bírja, de a tárgyaláson magyarul beszél. Védőjéül dr. *Pichler Győzött* kérte fel.

Bezerédy bíró, miután konstataálta, hogy Schmidt panaszos nem jelent meg, kezdetét vette a vádlott kihallgatása.

- Hány éves?
- 42.
- Született?
- Budapesten.
- Hol lakik?
- Mozdony-utca 13.
- Nős?
- Igen és 7 gyermekem van.
- Volt büntetve?
- Igen, Grácban 1890-ben lopásért két évi börtönre ítélték s ki is állottam.
- Mi a foglalkozása?
- Magánzó.
- Miért van most letartóztatva?
- Egy állítólagos okirathamisításban való részességért.

Dr. *Pichler* jelzi, hogy védenecze csak előzetes letartóztatásban van s a kihágási eljárás folyik ellene.

Bíró: Mióta van fogságban?

— Október 28-ika óta.

Ezután *Kintzly Gyula* előadta a panaszát.

A tárgyalás tart.

Ernő főherceg gyermekei.

Szimicsná Wallburg Klotild a laibachi, bátyja báró Wallburg Ernő a budapesti törvényszék fogházában ülnek. Hogy mit vall a szintén letartóztatott harmadik: *Staudinger Miksa*, ezt várják. Várják, hogy magára veszi-e az okmányhamisítás vádját, vagy pedig megmarad-e a mellett, hogy az okmány valódi s ő csak lopta. A bonyolult ügyben eddig tisztán nem láthatni egyebet, csak azt, hogy a Wallburg bárók soha sem tudták pozitíve,

vajjon törvényes házasságból származnak-e, vagy sem. Kifejezetten sohasem kaptak fölvilágosítást. Még maga néhai Ernő főherceg is, akár törvényes, akár csak természetes atyjuk, de mindenesetre atyjuk, még ő is csak kitérő választ adott gyermekei kérdésére.

— Ne bolygassátok ezt. Ha meghalok, meg fogtok mindent tudni.

Gyermekei tényleg nem kutatták származásuk törvényes voltát mindaddig, a míg Ernő főherceg élt. Halála óta keresik csak vélt igazukat s a mint a legutóbbi napok eseménye mutatja, nagyon kétséges sikerrel járt ez a munkájuk.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Szombat: *Cyrano de Bergerac*.

Vasárnap: } d. u. Udvöske.
este *Cyrano de Bergerac*.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 48.

Idénybérlet 41.

Nagyváradon, szombaton, 1901. nov. 9-én

CYRANO de BERGERAC

Romantikus dráma.

I. felvonás: **Szinielőadás a Burgund-palotában.**

II. felvonás: **A poéták lazzikonyhája.**

III. felvonás: **Roxán csókja.**

IV. felvonás: **A gascognei kadétek,**

V. felvonás: **Cyrano ujsága.**

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölye 1 frt 50 kr. Körzék 1 frt 20 kr., Támlaszék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnap vasárnap, nov. 10-én

délután 3 órakor, fél helyárrakkal

ÜDVÖSKE.

este fél 8 órakor, rendes helyárrakkal

Cyrano de Bergerac.

Romantikus dráma.

REGÉNY-CSARNOK.

A Polanieczki-család.

Irta: *Stenkiewicz Henrik*.

16.

— Gazdasszonyi körutjára indul? — folytatta a fiatalember. — Megengedi, hogy elkísérjem? Ma vissza kell térnem az igába, de a magával töltött rövid óra annál kedvesebb lesz nékem. Isten a tanum, hogy szívesen meghosszabbítanám tartózkodásom idejét; de végre, most már ismerem az utat, a mely Krzemienbe vezet!

— Mindig szívesen látjuk, a mikor ideje megengedi, hogy fölkeressen.

Polanieczki csak most vette észre a hideg tartózkodást, a mely a leány arcában, modorában, szavaiban nyilvánult.

Szemeit aggodalmas tekintettel függesztve Mária arczára kérdezte:

— Mi baja kisasszony?

— Semmi. Igazán semmi, — felelt zavartan a leány.

— Ne tagadja, — folytatta erélyesen Polanieczki. — Hiszen látom, hogy teljesen meg-

változott. Olyan ma ismét, a milyen volt ittéltem első estéjén, beszélgetésünk után. De akkor értettem, mert okot szolgáltatott reá. Előzékenység nélkül, nyers modorban beszéltem üzleti dolgokról. Tegnap mintha megbocsájtott volna, azt hittem, felejtve van minden. S oly boldog voltam! De ma újra kezdődik neheztelése. Miért? Magyarazza meg legalább okát?

Szemei kérdőleg tapadtak Mária arczára. Fűrésző vágyódással leste azon a mosolyok hajnalodását, a melyek tegnap rabbá ejtették. De bármennyire nehezére esett is, a leány elhatározta, hogy nem tér le kijelölt utjáról, egyrészt, mert önérzetét sértené, másrészt, mert a változás szükségessé tenné a magyarázatot, a melybe nem bocsátkozhat.

— Biztosítom, — szól, — hogy vagy tegnap csalódott, vagy ma csalódik. En mindíg egyforma vagyok s jól esik tudnom, hogy kellemes emlékekkel távozik körülünkől!

Hiszen a szavak udvariassága ellen nem lehetett kifogás s mégis mennyire különbözik Mária attól a fiatal leánytól, a kivel tegnap este oly jól eső őszinteséggel csevegett. A csalódás keserősége, a méltatlankodás Polanieczki arczába kergette a vért.

— Ha sulyt fektet arra, hogy látszólag higgyek szavainak őszinteségében, — mondotta szárazon, — ám legyen! De kénytelen vagyok bevallani, hogy falu a hétfő csodálatos ellentétben áll a vasárnap!

Mária sértve érezte magát ezen szavak által. Polanieczki már is jogokat formál a rokonszenv alapján, a melyet tegnap elég könnyelműen kimutatott.

— Mit teyek? — felelt, s hangjában több volt a szomorúság a haragnál. — Nem kényszeríthetem arra, hogy szavaimnak hitelt adjon.

Ürügyül hozva fel, hogy még nem látta atyját, ezen szavak után eltávozott. Polanieczki egyedül maradt. Durván utasította el a kutyákat, a melyek ismét közeledtek hozzá. Viharzó harag kelt lelkében.

(Foly. köv.)

TAVIRATOK.

Lónyayné Sátoralja-Ujhelyen.

Sátoralja-Ujhely, nov. 8. (S. t. t.)

Stefánia-Lónyayné férjével ma délután érkezett ide; a zemplémmegyei küldöttség fogadta őket, gróf Hadik főispánnal élükön. Stefánia válaszolt és köszönte meg a szívélyes impozáns fogadtatást; örömet fejezve ki, hogy férje szülőföldjére jöhett. Innen Dereknýre, Lónyay birtokára utaztak.

Tisza Kálmán betegsége.

Budapest, nov. 8. (Saj. tud. táv.)

Tisza Kálmán ma ismét rosszabbul érezte magát, a katasztrófa beálltától lehet tartani, orvosai tanácsára a rendesenl korábban is feküdt ma le.

Radvánszky egész családjával megérkezett, *István* fia reggel érkezik. *Plösz* miniszter megakarta látogatni a beteg államférfiut, de csak névjegyét adhatta le, mivel senkit sem szabad betegágyához bocsátani, az orvosok parancsa folytán, hogy eleje vétessék az esetleges izgalmaknak. *Szell* Kálmán miniszterelnök levélben fejezte ki mély sajnálatát.

Fegyenczek zendülése.

New-York, nov. 8. Leavenworthban

30 fegyencz fölzendült. A fegyenczek elvették az örök fegyvereit, egy órát megölték és kettőt megsebesítettek, azután elszóktek. A szökevényeket lovasság vette üldözőbe, a mely egy fegyenczet megölt és többet megsebesített. (M. T. I.)

Pozsony polgármestere Jókainál.

Pozsony, nov. 8. Brolly Tivadar polgármester fél 12 órakor Jókai Mór lakásán a Palugyay-szállóban tisztelgett és a város polgársága nevében mély sajnálkozását fejezte ki ama bántalmazás felett, a mely a nemzet költőjét Pozsony városában érte, a melynek ő diszpolgára. Biztosította Jókait Pozsony polgárságának határtelen szeretetéről és ragaszkodásáról, valamint arról, hogy a város polgársága azoktól a tüntetésektől, a melyek Jókainét a színházban érték, teljesen távol áll, mert hiszen köztudomású, hogy az egész mozgalom szálai Budapestre indulnak ki.

Jókai rendkívül meghatóttan válaszolt. Szívvel megköszönte a tisztelgést. A neje ellen elkövetett tüntetés — ugymond — csak egy csöpp abból a méregpohárból, a melyet meg akarnak itatni a feleségével és a mely az ő lelkét is megmérgezte, ő a pozsonyi incidensből azt a meggyőződést merítette, hogy jobb, ha a feleségét távol tartja a színpad nyílvanosságától.

A Jókai pár ma délután utazik vissza Budapestre. (M. T. I.)

Kereszt miatt.

Budapest, nov. 8. (Saját tud. táv.) *Ladányi* ügyvédjelölt ügyével, a ki kijelentette volt, hogy addig nem tárgyal, míg kereszt van az asztalon, a kamara ma foglalkozott vele és szigorú feddésre ítélte.

A búr háború.

London, november 7. A Reuter-ügynökség jelenti Rietspruitból: Három hadoszlop tegnap este és ma reggel 18 mérföldnyi utat tett és megtámadta a Rietspruit mellett álló búrokat. Croop lovasszázós és öt más fogságba esett. Vinbergben két búr megadta magát.

London, november 8. A »Daily News« jelenti, hogy Dél-Afrikában letartóztatták Hobhouse uriaszonyt, a ki a közfigyelmet az összpontosított táborokban uralkodó nagy halandóságra terelte. Azt hiszik, hogy egy Angliába menő hajóra vitték és deportálni fogják.

London, november 7. Egy sheernessi távirat jelenti, hogy a »Koningin Regente« holland postagőzös a múlt éjjel a ködben összeközött a »Proserpina« angol cirkálóval. A postagőzös utasait sértetlenül vették fel a cirkáló fedélzetére, a gőzöst a parthoz vontatták.

London, november 7. Az idevaló lapok egy tegnapi keleti szimlai táviratot közölnek, a mely szerint a vazirikkel támadt határszéli összeütközés alkalmával 30 tiszt és szípoj elesett és 6 megsebesült. (M. T. I.)

Hirek egy mandátumról.

Budapest nov. 8. (Saját tud. táv.) Több vidéki lap azt az alaptalan hírt terjesztette, hogy Szabó Kálmán Kossuthpárti függetlenségi országgyűlési képviselő eltűnt és mandátumát mindezideig nem mutatta be a parlamentnek. — Most Szepesi-Szent-Györgyről egy helyi érdekű dunántúli laphoz intézett táviratában czáfolja meg Szabó az eddigi koholmányokat.

SZERKESZTOI POSTA.

N. H. Helyben. Megjött az értesítés. Mint-hogy azonban az ilyen öngyilkossági dolgoknak nyilvános tárgyalása igen kellemetlenül érintheti a hozzátartozókat, a közlést mellőztük. Ha a család felkért bennünket, máskor is megtettük az ilyet.

KOZGAZDASAG.

Zárlat alá vett erdő. A nagyváradi I. sz. káptalan Gálos-háza község határában levő erdőjében a sertések között fellépett a sertésvész, miért is a hatóság a zárlatot elrendelte a községre. A zár alá vételről átiratban értesítette Nagyvárad városát az élesdi főszolgabíró.

Kamarai értesítés. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara a m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének megkeresésére értesíti az érdekelteket az 1902. évben szükséges **1600 kilogramm fagygyu-szállítás biztosítására**; — a m. kir. államvasutak budapest—jobbparti üzletvezetősége a vonalai részére az 1902. évben szükséges **pályafenntartási fák** szállítására; — a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége az 1902. évben szükséges **kőnemű anyagok**, téglaneműek, fagygyu, gyertya, szappan, szerszámnyelek, seprők, zsinidelyek, fedél-lemez stb. szállításának biztosítására; — végül a közös hadsereg 1902. évi **téli pokrócz, nyári takaró és lovassági lőtakaró** szükségleteinek szállítására pályázatot hirdet. Megjegyezvén, miszerint az említett pályázatok feltételei a kamarai irodában d. e. 8-tól d. u. 2 óráig megtekinthetők. — **Nagyváradi kereskedelmi és iparkamara.**

A Fekete-Körös-Társulat gyűlése. Fontos ügyben fog határozni f. hó 16-án a Fekete-Körös szabályozó- és ármentesítő társulat. Erre a napra **Nagyszalontára** hivta össze a társulatot elnöke, ifjabb **Tisza Kálmán** gróf s akkor egy fölveendő nagyobb kölcsön tárgyában fognak határozni.

Feloldott zárlat. A sertésvész **Debreczenben** megszűnt, a zárlat feloldatott s így a sertésvásárok újra megtarthatók. November hó 11-én hétfőn tehát már megtartják a debreczeni sertésvásárt.

Relch Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

	Budapest, nov. 8.
Buza októberre	7.84
Buza áprilisra	8.80
Tengeri	5.14
Rozs okt.	6.69
Zab ápr.	6.98
Káposzta, repcző, aug.	—

Értéktőzsde.

	Budapest, nov. 8.
Osztrák hitel	625 50
Magyar hitel	629 50
Allamvasut	624 50
Rimamuránvi	416.—
Magyar jelzálog	483.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. nov. 8-án.

Magyar aranyjárdék 4%	118.10
Magyar koronajárdék	92.99
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,1/2%	121.25
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,1/2%	100.25
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	119.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	95.25
Italméresi jog megváltási kötvény	99.75
Horváth-szlávonföldterhermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeresemény-sorsjegy-kölcsön	178.50
Tiszszabályozás szept. sorsjegyek kölcsön	144.—
Osztrák járdék papírban	98.20
Osztrák járdék ezüstben	98.05
Osztrák járdék aranyban	118.90
Osztrák korona járdék	95.25
Osztrák államsorsjegyek	138.50
Osztrák magyar bank részvény	16.02
Magyar hitelbankrészvény	629.50
Osztrák hitelintézet részvény	618.—
Párisi vista	95.20
20 frankos arany (Napoleon d'or)	19.04
Németbirodalmi márka	239.10
London vista	95.20
20 márkás arany	23.47

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

1098/1901. számhoz.

Árverési hirdetés.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbíróságnak 1901. évi VI. 1479/2 számú végzésével Dr. Breiter Dániel ügyvéd által képviselt **Ditmár R.** felperes részére **Déry János** alperes ellen 679 kor. 94 fill. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt 3318 kor. 80 fill. becsült ingóságokra a Nagyvárad városi kir. járásbíróság fenti számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, Nagyváradon Fő-utca 375. sz. házában leendő megtartására határidőül **1901. évi november hó 12. napjának délelőtt 11 órája** tűzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt porcellán áruk s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírott kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetésének a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Nagyváradon, 1901. évi okt. hó 25. napján.

Batig Ferencz,

kir. bírósági végrehajtó.

229.

Most lehet legolcsóbban
női és férfi fehérneműt, vásznat és asztalneműt
beszerezni!

Menyasszonyi kelengyék!

Teljes végeladás!

Kunz József és társa cég,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

225-0-107

A
„TISZÁNTÚL“

pártoktól és érdekköröktől független politikai napilap. Az Alföld legolvasottabb lapja s Nagyváradon, Bihar- és a szomszéd megyékben rendkívül nagy elterjedésnek örvend.

Előfizetési ára:

Nagyváradon negyedévre . . . 5 korona
Vidéken 6

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a lat. szerf. kath. lelkészi hivatalok számára egyházzhatóságilag jóváhagyott következő nyomtatványok:

Kereszteltek }
Bérmáltak }
Egybekeltek } anyakönyve, diósgyőri
Megholtak } papiron.
Megtértek }
Eltértek }

Bevétel }
Kiadás } templomszámadáshoz.

Alapítványok törzskönyve.
Anyakönyvek betürendes mutatója.
Jegyesek naplója.

Kereszteltek }
Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
Megholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.

Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
Esperesi gyűlés jegyzőkönyve.
Jelentés alapítványokról.
Évi jelentés iskolákról.
Templomi leltár.
Catalogus librorum.
Családi értesítő.
Elbocsájtó levél.
Keresztelési jegy.
Keresztelési Emlék.
Esketési jegy.
Iktató könyv.
Kézbesítő könyv, kötve.
Imádság a szt. mise után (kemény papiron).

Kiadóhivatalunknál megrendelhetők

a Szent Vincze Intézet kiadásában megjelent b. e. NOGÁLL JÁNOS szerkesztette hitbuzgalmi munkák:

(Director instituti etiam sacra assignat pro prelio libellorum.)

Krisztus követése. 80 fillér, 8, 12, 16 korona.

Ligouri Szent Alfonz Vezérkönyve. 3 korona.

Boldogasszony követése. 2 korona 40 fillér.

B. Skupuli Lőrincz Lelki Harca. 2 korona.

Szeráf Hangok Szent Teréziától. 2 korona 40 fillér.

Keresztény Vezérczikkek. 2 korona.

Az Urangyala, füzve 2 kor.

Lilionszálak, füzve 3 kor.

Csarnok, 3 korona.

Szent Halmok, 3 korona.

Eredeti bolti áron kaphatók a PUSTET-féle liturgikus könyvek:

Breviarium, Missale, Pontificale Rituale etc.

Szent László
nyomda részvénytársaság

elvéállal és készít:

izléses kivitelben

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos áruk mellett.

Névjegyekben, eljegyzési s esketési jelentésekben folyton a legujabb.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nyomdai műintézetünkben a legnagyobb körültekintéssel készítettnek:

Hírlapok, folyóiratok, könyvek, füzetek, röpiratok,

körlevelek, falragaszok, hirdetésmények,

részvények, árjegyzékek, jegyzőkönyvek,

pénz- és hitelintézeti nyomtatványok, étlapok,

meghívók, szinlapok, egyházi és mindennemű világi nyomtatványok,

névjegyek, tánczrendek, palackfeliratok, sorsjegyek,

gyászjelentések, levélpapírok és borítékok,

valamint más itt elő nem sorolt nyomtatványok.

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a gör. szerf. kath. lelkészi hivatalok számára főhatóságilag jóváhagyott következő román nyelvű egyházi nyomtatványok:

1. Informatio papi özvegyekről s árvákról.
2. Megtértek jegyzéke.
3. Hitehagyottak jegyzéke.
4. Elvált házasságok jegyzéke.
5. Szerződés szerinti vagy házasságok jegyzéke.
6. Vegyes házasságok jegyzéke.
7. Jelentés a kántor-tanító magaviseletéről.
8. Kimutatás a plebánia állapotáról.
9. Kereszteltek }
10. Egybekeltek } anyakönyve, diósgyőri
11. Megholtak } papiron.

12. Bevételi }
13. Kiadási } számadás-ívek.

14. Adósok jegyzéke.

15. Kereszteltek }
16. Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
17. Megholtak }

18. Esperesi látogatás jegyzőkönyve.

19. Iskolai jelentés.

20. Jelentés a templompénztár számadásairól.

21. Kereszteltek }
22. Egybekeltek } anyakönyvi másolata.
23. Megholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.

Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

KÖNYVNYOMDA.

Tömöntöde.

Disz és műkönyvkötészet.

Vonalzó intézet.

Ruggyanta bélyegzőgyártás.